

наслідків необхідним є удосконалення природоохоронного законодавства, зокрема заміна старих радянських та розробка нових, значно жорсткіших державних стандартів рекультивациї порушених земель.

СПИСОК ВИКОРИСТАНИХ ДЖЕРЕЛ:

1. Ласточкин А. Н. Морфодинамический анализ. Ленинград: Недра, 1987. 257 с.
2. Хортон Р. Е. Ерозионное развитие рек и водных бассейнов. Москва: Изд-во иностр. лит., 1948. 159 с.
3. Horton R. E. Erosional development of streams and their drainage basins: hydro-physical approach to quantitative morphology. *Geological society of America Bulletin*. 1945. Vol. 56 (3). P. 275–370.
4. Zebker H. A., Goldstein R.M. Topographic mapping from interferometric synthetic aperture radar observations. *Journal of Geophysical Research*. 1986. №. 91. P. 4993–4999.
5. Lacaux J-P., Tourre Y. M., Vignolle C., Ndione J-A., Lafaye M. Classification of Ponds from High-Spatial Resolution Remote Sensing: Application to Rift Valley Fever Epidemics in Senegal. *Remote Sensing of Environment*. Elsevier Publishers: 2007. P. 66–74.

Шикун Р. Р.

к.пед.н., доцент кафедри географії і туризму
Міжнародного економіко-гуманітарного
університету ім. акад. С. Дем'янчука
м. Рівне, Україна

АЛБАНИЯ – ПОСТАЧАЛЬНИК ЛІКАРСЬКИХ РОСЛИН БАЛКАНСЬКОГО РЕГІОНУ

Сьогодні Албанія являє собою державу яка стрімко розвивається. Хоча й минулі нещодавно війни наклали свій відбиток на цю країну, її мешканці змогли пережити ці важкі моменти, і вже повністю декларують європейські цінності. Країна почала стрімко змінюватися, високий темп набрала будівельна індустрія і стала символом розвитку великих міст Албанії.

Розташована Албанія у західній частині Балканського півострова. Її берегова лінія простяглася на 362 кілометри, а береги Албанії омивають Адріатичне та Іонічне моря, що з'єднані між собою мальовничою протокою Отранто. Албанія має кордони з Грецією, Македонією, Чорногорією та Косово.

Уздовж узбережжя Адриатичного моря простягається вкрита пагорбами низовина шириною від п'ятнадцяти до сорока кілометрів, навколо з півночі, сходу та півдня розташовані гірські хребти. На півночі розташовані Північно-Албанські Альпи, розчленовані глибокими долинами та ущелинами. У східній та центральній частинах розташовані більш пологі гірські масиви, що мають переважно меридіональне розташування: Кораби (висота до 2753 м – найбільша в країні), Дешаті, Скандербег, Ябланиця, Томорі та ін.; в південній – невисокі (600-2000 м) хребти (Дембеле, Немерчка, Люнджерія та ін.), міжгірські улоговини (Корчинська, Кольоня, Гирокастра та ін.

Кліматична та географічна різноманітність території Албанії сприяє відповідній різноманітності рослинного і тваринного світу. Природа Албанії має велику кількість видів рослин, що значно поширені у межах Балканського півострова. Загалом, флора західної частини країни уособлює переважно середземноморські вічнозелені чагарники, водночас такі типи для Центральної Європи широколисті дерева, як дуб і представники хвойних, тут не поширені. Натомість широко зустрічається мигдаль дикий *Amygdalus communis*. Албанські Альпи мають типову альпійську флору, представлену різними травами: Горошок посівний (*Vicia sativa*), Первоцвіт весняний (*Primula veris*), Живучка повзуча (*Ajuga reptans*), Манжетка звичайна (*Archemila vulgaris*), Аніс (*Pimpinella anisum*), Артишок справжній (Сунага *scolymus*), Дібровник звичайний (*Teucrium chamaedrys*), Залізниця шерстиста (*Sideritis lanata*), Очний цвіт (*Anagallis arvensis*), що утворюють прекрасні літні пасовища для овець і кіз.

Флора Албанії дуже багата лікарськими та ароматичними рослинами, такими як Лавр благородний (*Laurus nobilis*) (рис. 1), Лавровишня аптечна (*Prunus laurocerasus*), Ялівець колючий (*Juniperus oxcedrus*), Шавлія лікарська (*Salvia officinalis*), Чебрець (*Thymus serpyllum*), Липа пухнаста (*Tilia tomentosa*), М'ята довголиста (*Mentha longifolia*), Антіліс чотирилисний (*Anthyllis tetraphylla*), Малотира критська (*Sideritis syriaca*), Сосна балканська (*Pinus peuce*), Горіх волоський грецький (*Juglans regia*), Псевдоопельсин (*Maclura pomifera*), Каштан кінський звичайний (*Aesculus hippocastanum*) – вважається реліктовим видом флори субтропічної Кайнозойської ери Балканського півострова.

На узбережжі Середземного моря, в низовинах трапляються евкаліптові гаї (рис. 2). У різних країнах масло евкаліптова та цинеол вживають як інсектицид, що відлякує комах. Листя евкаліпту кулястого входить в бактерицидний препарат «Хлорофіліпт». Листя, кора та ефірне масло використовуються у лікуванні лихоманки,

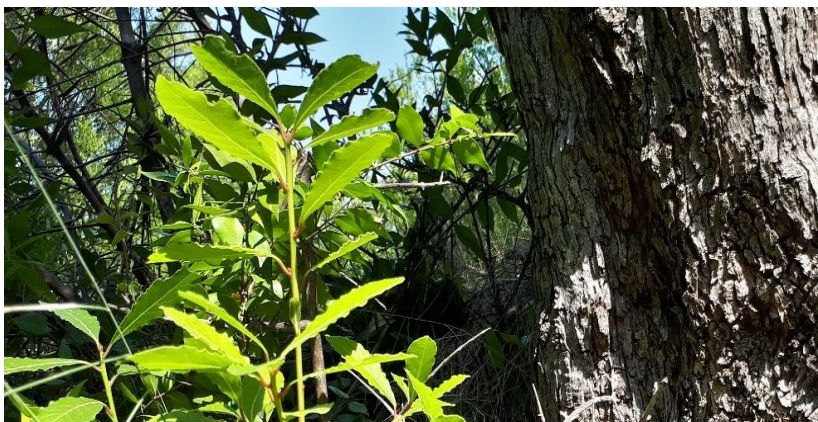

Рис. 1. Лавр благородний (лат. *Laurus nobilis*), район Vlore

Рис. 2. Евкалиптовий гай, раон Ksamil. Евкаліпт (*Eucalyptus tereticornis*)

Ефірна олія має дезінфікуючі властивості і вживається іноді у лікуванні хвороб статевих органів. Майже усі види евкаліпту багаті на червоний, гострий, пекучий сік, що йде в сухому вигляді у продаж під назвою австралійського кіно (Botany-Bai-Kino).

Лікарські рослини з торгівельною позначкою «Зроблено в Албанії» займають важливе місце в албанському експорті на зарубіжні ринки, але в основному вони домінують на американському ринку. Експерти у цій галузі повідомляють, що албанські лікарські рослини вже кілька років є одними з найбільш затребуваних на зарубіжних ринках. Близько 70 %

американського імпорту лікарських рослин в США, належить бренду «Зроблено в Албанії» [1, с. 45].

Албанія має унікальний потенціал природних ресурсів, а також різноманітну і екологічно чисту флору (рис. 3), тому лікарські рослини не тільки затребувані на ринках світу, але і є важливим джерелом зайнятості населення і його доходів. За даними імпортерів, ринок як і раніше відчуває труднощі у зв'язку зі стандартами збору і пакування рослин, для яких бізнесові кола в цьому секторі також докладають зусиль за підтримки грантів, що надаються урядом, для поліпшення своїх технологій збору та обробки, і це розширює експортні ринки [2, с. 12].

Рис. 3. Рослинність Албанії, район Sarande

Експорт лікарських трав неухильно зростає впродовж багатьох років, зберігаючи середню частку у 24-28 % від загального обсягу експорту агропродовольчої продукції. За даними Мінсільгоспу, в минулому році продаж лікарських рослин за кордон склав вже 3,1 млрд, або на 11 % більше, ніж минулого року. Сектор лікарських трав розвивався завдяки поширенню широкої мережі збору по усій країні [3, с. 10].

У багатьох районах, на північному і південному сході, рослини є єдиною можливістю для місцевого населення отримання доходу в певні сезони у продовж року. Робота з лікарськими рослинами забезпечує близько 35 % доходу у сім'ї селянина. З усіх місцевих видів лікарських рослин, що ростуть в Албанії – 15 % з 360 видів рослин є лікарськими, ароматичними і пряними. Завдання албанського бізнесу, що працює в цьому секторі, полягає у підвищенні якості та розробленні найкращих стандартів збору та упаковки рослинного матеріалу, що йде на експорт [4, с. 41].

СПИСОК ВИКОРИСТАНИХ ДЖЕРЕЛ:

1. Demiri M. 1070. Bimét e Dobishme dhe Démshme té Shqipérisé (Useful and Harmful Plants of Albania). Shtëpia botuese «8 Nëniori», Tirana, Albania. (in Albanian). Fremuth W (editor), Schopp-Guth A, Hoda P, Mersinllari M, Dinga L. 1999. Assessment of the Sustainable Use of Medicinal Plants from the Ohrid and Prespa Region. Environmental Center for Administration and Technology (ECAT), Tirana, Albania.
2. Goda P, Sima Z, Durresi S, Rizo P. 1975. Cajrat Mjekësore [Medicinal Teas]. Shtëpia botuese «8 Nëntori», Tirana, Albania. (in Albanian).
3. Second Meeting, 16-18 December 2004, Strumica, Macedonia FYR
Third Meeting, 26-28 June 2007, Olomouc, Czech Republic E. Lipman, editor.

Шкіринець В. М.

асистент кафедри географії і туризму

Салейчук Е. В.

аспірант кафедри географії і туризму

Цанько І. І.

студентка магістратури природничо-географічного факультету

Міжнародного економіко-гуманітарного

університету ім. акад. С. Дем'янчука

м. Рівне, Україна

РОЛЬ ПРИРОДООХОРОННОЇ ОСВІТИ У ВИРІШЕННІ ГЕОЕКОЛОГІЧНИХ ПРОБЛЕМ

Однією з найактуальніших проблем сучасності є взаємодія людини з природою. Важливим аспектом у вирішенні проблеми збереження природних ресурсів є освіта людей та знання про навколишнє середовище, екологічне виховання всього населення, а, особливо, підростаючого покоління. Проблема природоохоронної свідомості згодом переростає в проблему перетворення стихійного впливу людей на природу, у емпіричну, цілеспрямовану, планомірно розвиваючу взаємодію з нею. Така взаємодія може бути здійснена при наявності в кожній людині достатнього рівня екологічної культури і свідомості, формування яких починається з раннього дитинства і продовжується все життя.

Дедалі глобальніші масштаби забруднення атмосфери, гідросфери та літосфери, накопичення величезних об'ємів відходів людської діяльності, з одночасного виснаження майже всіх видів природних ресурсів, призвели до розвитку планетарної екологічної кризи. Людству потрібна нова філософія життя, висока екологічна екзистенція та совість. Об'єктивно, що для формування нової свідомості потрібен цілісний підхід. Тому